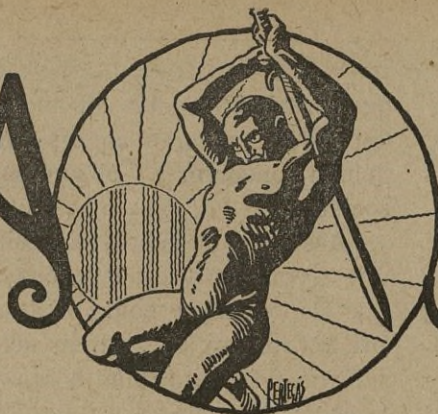

PATRIA NOVA

SEMANARI VALENCIANISTE

Prèus de sotscripció

Reine de Valencia.. . . Ptes. 0'50 trimestre
Catalunya i Illes Balears > 0'50 >
Espanya. > 0'75 >
Extranger. > 1'— >

Valencia 15 de Maig de 1915

Direcció pera correspondència

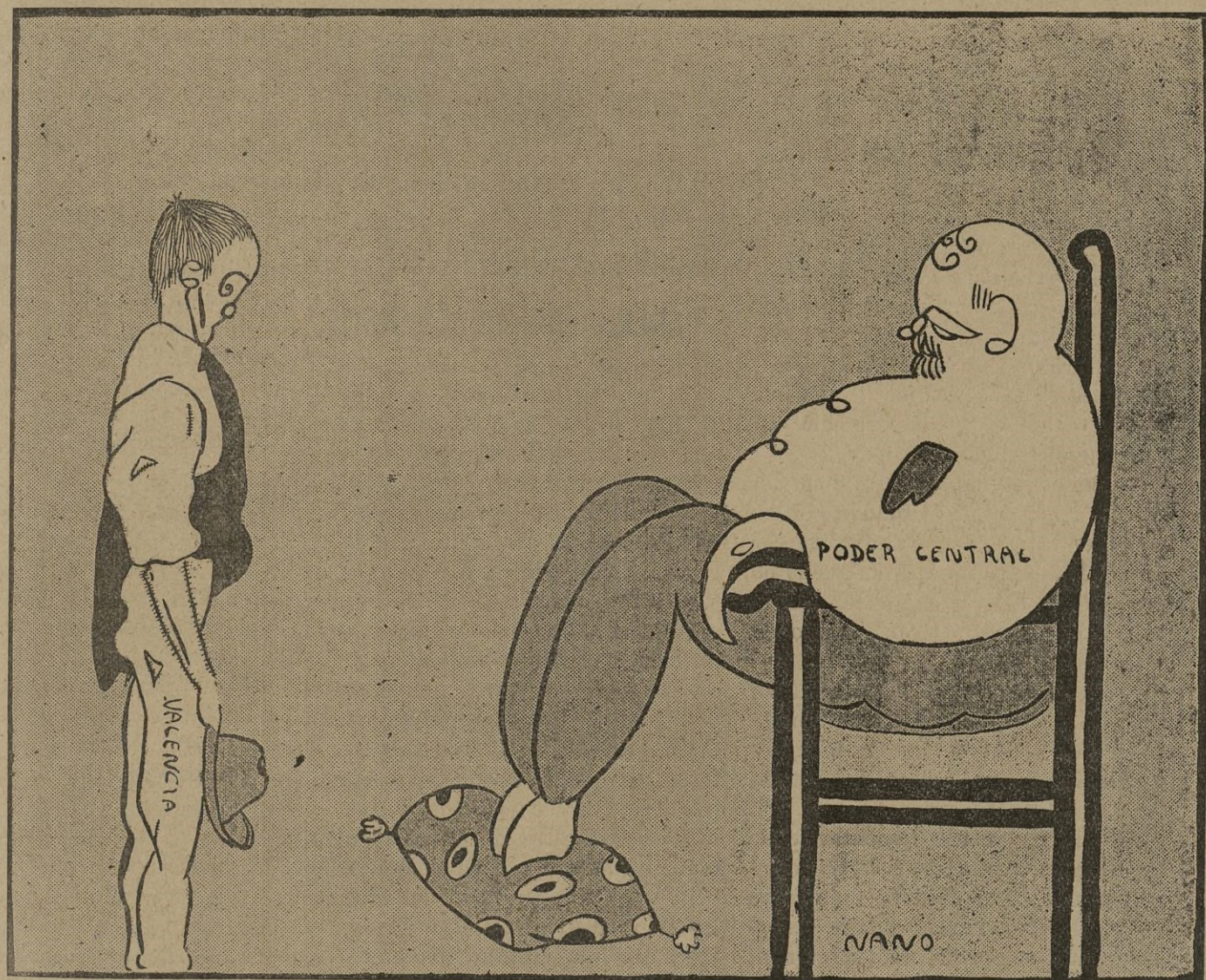
Kiosc de San Martí.—VALENCIA

Número sòlt: 5 céntims

VOLEM

la oficialitat de la llengua valenciana.
que siguen valenciàns tots els que 'n nòstre reine desempenyen càrrecs públics, inclosos els governatius i administratius, i els militars que impliquen jurisdicció.
l'autonomia tan ampla com se puga obtindre per a 'l municipi i la nacionalitat valenciana.
el restabliment del dret foral valencià ab les modificacions que aconsellen els temps.
el servici militar voluntari i retribuit.
la instauració del crèdit agrícola en tot el reino.
Borsa de Treball i Musèu social valenciàns.
caixes de retiro per a la vellea.
pensions als pares prolífics i exenció d' alguns impòsts.
la ensenyansa integral gratuïta i obligatòria.
tractats de comèrs i abaratament de tarifes ferroviàries i marítimes.

ENCARA NOS PASSA PÓC

VALENCIA:—En Valencia no hi han escoles, no hi han camins com els deuen haver, hi ha mil problemes que acometre.

PODER CENTRAL:—¿Y a mí qué me importa todo eso?

VALENCIA:—¡Ah...! ¿I els millóns que te paguem?

La Ciutat-Lineal

Valencia-Madrit

Afortunats fórem els que'n la nit del passat dimats concurrem als salons de l'Atenèu Mercantil a escoltar la veu del arquitecte madrileny senyor Jalvo. Mol lluny de pèdre'l temps que a la conferència dedicàrem, se vàrem trovar ab un personatge verament pèrit en la matèria, que'ns digué molt i prou útil, i possà de manifest còses mol curioses referents als Ajuntaments i Diputacions espanyòles, còses que, encara que tenim oblidades, ve mol be que's repetixquen asovint, i, sobre tot, cuan tróven un apologiste tan afortunat com el senyor Jalvo.

El proyècte de dit senyor, com saben nostres lectors, es el de crear una ciutat en linia rècta desde Valencia a Madrit. Es empresa de molts anys, de molts millons i—sent a base de que ha de ser precisament portada a efecte per els Ajuntaments i Diputacions d'estes dos ciutats—que requerix que dites corporacions estiguen en una vida floreixent i un pòc millor administrades qu'están totes les d'Espanya actualment.

Aixina ho feu constar el conferenciant; per tant, pera acometre aquella obra, es precis aváns regenerar totes estes entitats. Pera assò, pues, ens farà falta, primerament, una major cultura que'ns pòrte a una evolució política que realice 'l miracle d'una completa transformació en Diputacions i Ajuntaments.

¿Cóm conseguir esta evolució política? Tindriem un verdader gust en conèixer una respòsta del senyor Jalvo. Desd'ara assegurem que si no era per mig del regionalisme, tindria ab nostres ideals un gran número de punts de contacte.

Sabut es que tota fòrsa política naix de la natural i lògica diferenciació; en les societats, de les distintes classes, i en les nacions, dels distintes pòbles que les integren.

No hi ha dret a lamentar-se de nostre actual estat de postració, empenyant-se en mantindre l'amalgama de les distintes rasses espanyòles regides uniformement, com pretenent no fer, per eixemple, barrets a les mides dels caps, sino caps a la mida d'un sol barret. ¿Podriem, posem per cas, impossar a varies families una matèria lley o costum que se'ns antoixara? No, redonament. Tota pressió

que ferem sobre elles seria en perjudici del esfòrs ab que aquelles families debien concórrer a l'obra comú de la societat.

Assò es lo que nosatros desitjariem que's confesara en ocasions com la que'ns ocupa, a conte d'anar sempre a vots cap a les rames sense pujar per el tronc: aixina hem pegat els bacs qu'hem pegat y... seguirem pegant-ne mentres als espanyòls no'ns done la gana d'obrir els ulls.

Ya molts anys que nos pèrt eixe fals i funèst concepte d'una patrioteria espanyòla que ni may ha segut ni may ha de poder ser; s'empenyem en ser tots espanyòls i no's podem vore uns a atres. ¿No seria millor reconèixer lo que cadascú es i que de veres s'estimàrem? Tal vòlta siga ésta la més trista i sensible quixotada, esta obstinació en voler parèixer lo que no som, a conte de ser evidentment encara que en un principi no hu pareguérem.

Ya ho saben els valenciàns, ya ho sap el senyor Jalvo. La Ciutat-Lineal may será un fet mentres hi haixquen espanyòls en el sentit exposat; pero hu podria ser si hi haguèren valenciàns i castellàns. Ara, que assò ens asusta? Pues avant, no hi ha per qué assustarse. Ya viurem cuan se nos pase la pòr.

PARLEM NOSTRA LLENGUA

Hem segut dolorosament sorpresos per uns articles o remitits publicats los darrers dies en la premsa local, referents a la cuestió del Monastir del Puig, de palpitant actualitat valencianista.

El Centre de Cultura Valenciana, aprofitant la ocasió, anuncia pera ilustrar-nos en lo referent a l'asunt de que se tracta, que tres personalitats valencianes, perites i pràctiques en la matèria, donarán altres tantes conferències sobre temes que ya s'han fet públics.

Pero lo Centre de Cultura Valenciana, que tant se preocupa—o fa com que se preocupa—de tots los asunts i cuestions que atanyen a nostre Reine, la cuestió fonamental, o siga la de la llengua, la relaixa, com cosa secundaria, al últim terme de tots los problemes a resoldre en l'actual moment històric floridor de nostra personalitat política-literaria-nacional.

Mes a pesar de tot no ha pogut menys que sorprendre-nos dolorosament—als sincers valenciàns—el que les tres conferències esmentades, que se desprén de la llegida dels ya mencionats articles o remitits, serán nades en castellà.

I d'asó no podem menys que protestar coratjosament.

En lo Centre de Cultura Valenciana podrà predominar la influència caciquil del Poder aclaparant, pero no seria sense que nostra veu, viva protesta, retròne abrumada sobre les conciències dels que pòden evitar-ho hu consentixquen.

I ara es dirigin als senyors conferenciants.

Tenim dret, i el volem fer valer, a que en les anunciades conferències—i en tots los actes que organice el Centre de Cultura Valenciana—parlen en valencià, i ab molt motiu en la present ocasió en l'asunt sòlsment pòt interessar valenciàns.

Per aixó, respetuosament, els preguem que en les tan esmentades conferències nos ilustren parlant-nos en la nostra llengua. Pero si contra desitjos dels bons patriòtes nos venen parlant en atra parla que no siga nostra, no extranyen que'ls deixem en blanc i tinguen qu'endosar un brillant disertació a les cadires, les, bancs, cortinatjes i demás objectes de la sala.

¿Encara que nos tracten de no educats!...

P. A. L.

El nostre himne

Moltes vegades, en reunions valencianistes hem oït com s'apuntava la necessitat de tindre un himne de lluita pera ser cantat en tota manifestació que s'organice en l'actual moviment patriòtic.

Es este un punt en el que segurament estarem conformes tots qui professem les idees valencianistes. Necessitem un himne.

Necessitem un himne que siguerit de batalla, l'arenga que exalte els esperits, lo càntic rebèl i encorajador que diga la vergonya i la indignació de la rassa abatuda i gelada pels seus cobarts enemics, si a ella s'atreixen es perquè veuen caiguda i sens fòrse per fendres. Un himne que encenga

verí la sanc generosa que bull en les venes de la joventut, sempre disposta al sacrifici, i que siga com una consagració de totes nostres energies a vindicar els drets xafats de nostra Patria Valenciana.

Un himne que siga com un bosc de llanses, i que de cada estrófa surta la sageta enverinada que 's clave al mitg del còr del tirà. Sí, necessitem un himne que sintetice tots nostres clams i nostres ansies de deslliuransa i l'he decidit empenyo de la valenta joventut de conquerir per la força lo que la opressió centralista no vullga concedir-nos per dret.

Este ha de ser lo nostre himne, i creem que mai hem tingut ocasió més oportuna pera que aplegue a ser un fet assò que tants germans d'ideal desitjen.

Pròxim a celebrarse el proyectat aplec al Monastir del Puig, creem que seria una idea acertada que 'ls entusiastes propagandistes de PATRIA NÒVA cridaren a certamen als poetes de la Terra pera la elecció (per un jurat exclusivament de jovens) d'un himne fòrtament valencianiste, al que podria posar música algú dels ilustres mestres que en Valencia fàcilment haviem de trobar.

Comprenem que pera 'l dia del aplec no podria estrenar-se, per falta material de temps, pero volem afalagar nostre esperit valencianiste imaginant el desbordament d'entusiasme que, a ser possible, hi hauria en tots los còrs, al ressonar les vibrantes estròfes de nostre himne en la montanya del Puig, gloriosament evocadora de les anyorades fites nacionals.

Esta es la nostra humil idea que brindem, i que de portarse a efecte havia de causarnos una de les alegries més intenses de nostra vida, més que per l'honra d'haverlo provocat, per la consecució d'un desitj que tant de temps acariciàrem.

F. C.

Nos pareix molt acertada la idea expòsta en l'anterior article, i no podem menys que associar-nos en un tot a la idea. Ara bé; devem tindre 'n conte que, fa ya molt de temps n'hi ha u escrit, lletra d'En Lluís Cebrián Mezquita i música del immortal En Salvador Giner, titulat «El tòc de caragòl». Convé, pues, que conegam avàns este (favor que no duptem al cansarem del croniste de nostra ciutat senyor Cebrián Mezquita), pera, en cas de que se creguera que omplia

els fins desitjats, adoptar-lo seguidament, fer tirades econòmiques, tant de la lletra com de la partitura, i escampant-lo per tot lo Reine.

Sabut com es per tots que 'ls himnes, pera omplir completament los seus fins i ser verament populars, ha de ser un'òbra musical de la major sencillés i exaltació possible, cas de que 'n opinió de personalitats competents dit himne «Lo tòc de caragòl» fora una composició musical de masa importancia pera 'l fi que se busca, podria quedar este, no com joia oblidada, sino com de rigor pera tota gran festa eminentment musical, i podriem entonces, sense perdre gens de temps, portar a la pràctica el concurs que proposa nostre entusiaste comunicant.

Annuncies, pues, una reunió pera poder escoltar tots «Lo tòc de caragòl», en la pròxima semana sens falta, i que nostre esperit no decaiga ni un moment en nostra patriòtica tasca.

ESPIGOLANT

Recordant el viatge d'En Dato

Fragments d'un article publicat en
La Veu de Catalunya. — 4 Maig 1915.

Ya fa nou mesos que el conflicte europeu va esclatar. ¿Hem vist un símptoma tan sòls de qu' en la política espanyola es prepare una patriòtica transformació? ¿Hi ha agut un sòl moment en que l'acció dels seus hòmens directors us haja produït l'orgull de ser ciutadans espanyols?

¿Quina ha sigut, fins hui, la seua òbra? ¿Quin camí li han senyalat a la Espanya del pervindre en moments en els quals el pervindre d'Espanya s'està decidint? ¿Hem guanyat presigi exterior? ¿S'inicia sisquera l'òbra de intensificar la vida interior d'Espanya? ¿Góm aprofiten els hòmens directors de la política espanyola aquests moments, excepcionalment favorables, pera preparar el nostre enfortiment i la nostra expansió?

Hui Xile i Colombia voldrien fer de Barcelona el centre de repartiment a tot Europa del seu salitre i del seu café; i es la política espanyola, la que representen els nostres visirats d'ahir, la que impediex que Barcelona pugui substituir a Hamburg en aquesta gran funció comercial!

Hi hagué un moment que 'l Govern del senyor Dato s'adonà que 'ls ports

francs podien fomentar el comerç exterior d'Espanya i cregué que 'l moment era oportú, com cap podíem somniarne, pera relligar les nostres relacions comercials ab América. I donà per decret el pòrt franc a Cadis, que no s'ha establert; i ha negat el pòrt franc a Barcelona i a Santander i a Vigo, aon sab de cert que s'establiria. ¿No la veieu aquella suïcida continuïtat de la política espanyola de que avàns us parlava? Durant set anys, el comerç ab América fou prohibit a tots els pòrts espanyols, excepció feta de Cadis i Sevilla. I així es preparà la Espanya miserable de Carles III. Hui sembla que 's vullga repetir el mateix cas.

I així es fa hui, que l'América llatina, el nostre camp normal d'expansió cultural i mercantil no reb productes ni d'Alemanya, ni de França, ni d'Austria, ni de Bèlgica.

En 1898 els Estats Units ens prengueren la sobirania en les darreres de nostres colonies. Hui, si els nostres governants volgueren, podriem conquerir bona part del comerç de les que foren colonies nostres, disputant-lo als Estats Units. ¿Se 'ls ha ocorregut sisquera als nostres governants aquesta patriòtica revanche?

Es parla d'obtenir pera Espanya la extensió del protectorat espanyol al Marròc a la zona de Tànger. En el supòst de mantenir nostra situació al Marròc, no hi ha qui pugui discutir, en teoria, de la conveniència d'aquesta extensió. Mes, davant l'exemple d'assò que ha estat fins hui la nostra acció al Marròc i davant el fet de que persisteix íntegrament en la direcció de la política espanyola el sentit «conquistador» i assimilista que 'ns fem aborrrir per totes les nostres colonies americanes, que 'ns ha fet odiar per totes les kàbiles marroquines, ¿no us fa témer que extenguem a Tànger l'acció pertorbadora que hem exercit a Tetuán i que, davant els clams dels interessos estrangers cuantiosíssims que a Tànger hi ha creats, ens hagin de llensar de Tànger, per incapasos, amb les mateixes potències que hui pòt ser nos permetixquen ocupar-lo?

Es torna a parlar hui de l'unitat ibèrica, de lligar Portugal ab Espanya, de buscar en aquest relligament el gran ideal col·lectiu que enlairecàn en Espanya. Recordem-nos de que 's va a separar Portugal d'Espanya per no poder-se avindre a la política espanyola, aquesta política espanyola que hui, representada per En Dato, es labóm mateixa que, ab major vigor, repre-

sentava el Comte Duc D'Olivares, i pensem que no s'unirà Portugal a Espanya mentres subsistisca la causa que portà la seua separació, que's la mateixa causa que manté a Catalunya separada i contraposada a la política espanyola.

Tant l'enfortiment interior com la expansió exterior d'Espanya venen contrariades, impedides, impossibilitades per la persistència en la direcció de l'Estat de la política que hui representa el senyor Dato i demà representarà el comte de Romanones. Quan ells ens visiten recordem-nos que es aquesta política de decadència i de mòrt lo que ens ve a vore; recordem-nos d'això, que si algún dia ho oblidàrem, voldria dir el nostre oblit que Catalunya hauria deixat de ser una esperança de salvació, hauria renunciat a la seua missió de salvar Espanya.

FRANCESC CAMBÓ

Nostres volem

El servici militar voluntari i retribuit

Es este un punt, qu'encara que'n un principi puga paréixer arriscat o d'importancia secundaria, tal volta u dels més sencills i importants.

Hi ha que sentar la base de que, en cas d'invasió, *el servici es sempre obligatòri*; la defensa de la patria es el primer deure de tot ciutadà. Pero com resulta que'l cas d'invasió no es un cas que's presenta tots els dies, sino que a vòltes pasen segles i segles sense que la integritat de la patria se veja amenasada, d'assí que'l cas este, o siga el més corrent, mereixca la pena d'estudiar-se ab tot el deteniment possible.

En els llargs períodes de pau, i fins en aquells de guèrres colonials o en atres països que no es el pròpi —guèrres que no requerixen, per lo general, un suprem esfors—, el servici militar obligatòri, lògicament considerat, representa un gran inconvenient pera l'avans dels pòbles i atenta a la llibertat dels ciutadans.

El hòme va al servici a l'etat en que està en la plenitud de sa vida, a l'etat que ha d'orientar-se en son mòdo de viure decidint-se per una ocupació o carrera, o ha d'afirmar-se en el camí màmpres en el empleo que

tinga, a fi de que, progresant ell de per sí, coopere a l'engrandiment de la seua patria. En esta etat precisament, en el precís instant que ha de *crear-se* o consolidar-se, o ha de seguir el camí que més oportú crega pera la seua expansió, es cuant atencem contra la seua llibertat per mig del servici militar obligatòri.

¿Pera qué eixe sacrifici, o cuant manco eixa desviació o atrás, si ninguna circumstancia especial ho requereix? ¿Pera qué abandonar la familia o la carrera havent-ne atres molts que careixerán d'ocupacions o de mijos de vida, i a éstos els podem pagar pera que vagen al servici, i salvant a éstos deixem que'ls demés trevallen i's desentrollen i respectem la llibertat de tots?

El servici militar voluntari i retribuit, es, indiscutiblement, una de les mides que més pòt favorir a l'engrandiment d'un pòble. I no's diga que'ls eixèrcits voluntaris son de manco utilitat, eficacia o disciplina; tenim ben patent el cas del de l'An-

glatèrra, constituït en la forma enunciada, i encara no ha habut ni un crític que haixca pogut possar-lo en entredicte en lo que's referix al sentit de que tractem.

La llibertat ben entesa, base primordialíssima de tot engrandiment, deu estudiar-se molt a fons, tant en els individus com en les colectivitats. Eduquem-se degudament i deixem a hòmens i a pòbles, ben advertits dels seus drets i dels seus deures, que vixquen i's desentrollen a plaer; aixina convertiran ells mateixos en un cult l'estudi i el treball; aixina tindrem ciutadans i tindrem patria. Si per el contrari, s'òmplim la boca parlant de llibertats, que sòls existixen en apariència, i o degeneren en llibertinage o ataquen o desvien en el moment inicial les fònts de nostra vida, res adelantariem i acabariem per morir com el payaso del cuento: cantant a la lluna i sense fer may res de profit.

M. F. A.

Defengam lo nòstrel

El Monastir del Puig

En mig del major i creixent èxit, seguíxen reunint-se en Lo Rat-Penat les entitats adherides a l'iniciativa d'En Joan Pérez Lucia, encaminada a que'l pòble valencià s'adone de la immensa importancia dels seus monuments històrics i procedisca sense pèrdua de temps a les òbres de conservació del abandonat Monastir i a la organització d'un gran aplèc en que's condense tot l'entusiasme de la rassa i el fòc del patriotisme que fins ara pareixia extinguir-se baix les oneroses cèndres de la castellanisació invasora.

En la reunió celebrada el darrer dimats, i després d'atinats raonaments dels senyors Martínez Aloy, Pérez Lucia, Clemente Lamuela, Cantó Blasco, Campos Crespo, Bayarri, Aguirre (F.), Zapater Esteve i Ferrandis Agulló, s'acordà el nomenament de dos comissions, una tècnica que fassa tots els estudis pràctics que convinguen al fi que se desitja, i atra de propaganda que's cuidarà de tot treball de publicació i d'ajuntar esforsos i deixondir entusiasmes pera que l'aplèc constituïxca una esplèn-

denta i trascendental manifestació de nostre esperit patriòtic.

Foren nomenades dites comissions integrades per tots els colors polítics i verament inspirades per un ampli concèpte de germanor valenciana.

Desde aquell mateix dia, o siga'l dimats, la comissió de propaganda se declarà en sessió permanent i comensà els seus treballs, per els quals no duptem ha de conseguir realitats que superaran a tota esperança.

Per més que molt fiem de la rectitut i desinterés de les persones que formen estes comissions, nos hem de permetre fer remarcar dos punts importantíssims a nostre humil entendre. Primer: que tot este moviment ni té ni pòt tindre caràcter algú polític ni representar preferència o crítica pera ningú, qu'es tan sòls un esclat de ver patriotisme al que tots, tots, devem cooperar responent tan sòls a la sanc valenciana que'ns vivifica; i segón: qu'entenem que pera res deurán barrejar-se en este assumpte ninguna d'aquelles autoritats centralistes que representen nostra roïna i son, per tant, culpables de tot

lo que ara pretenem anar subssanant.

Res ens preocupa sobre assò perque sabem qu' es este el criteri general, pero no es de sobra advertir-ho pera coneiximent de tots i a fi de que no's puga creure que hi ha parcialitat alguna.

Assamblea de Joventuts Valencianes

Segons s' ha dit en la premsa diària, entr' els elements directors de les Joventuts que assistiren a la reunió del dimats, sorgí l' idea de celebrar una Assamblea de Joventuts ab l' objecte d' estudiar lo pertinent a la restauració del històric Monastir i poder vigorisar ab son esfors els de les comissions generals ya nomenades i pera cooperar també a l' obra d' exaltació dels ideals nacionalistes ab el fi d' aportar adèptes entusiastes al projectat aplèc que ha de fer-se al Puig.

S' adheriren immediatament la Joventut Valencianista, Agrupació Pro-Poesia Valenciana, Joventut Integrista, Acadèmia Valencianista, grupo Pensat i Fet, Joventut Sindicalista Catòlica, i les publicacions *Biblioteca de Poetes Valencians Contemporanis*, *El Cuento del Dumenche* i PATRIA NÒVA.

Dita Assamblea, que promet ser un èxit, tindrà llòc demà dumenge, a les onze del matí, en los salons de Lo Rat-Penat.

El acte será públic.

Federació Valentina

Contestacions rebudes

Senyor Director de PATRIA NÒVA.

Distinguit amic: El article «Federació Valentina», de mon admirat amic Rafel Trullenque, com tots els d' este missioner d' un noble ideal, l' he llegit ab delectació.

Yo, que la majoria de les vòltes estic identificat ab les teories redemptores exposades per Trullenque desde les columnes d' *El Pueblo*, la meua sinceritat m' obliga a declarar en esta ocasió que discrepe en alguns punts del criteri exposat en l' article «Federació Valentina» i sobre cual notable treball sollicita vostè ma modestissima opinió.

Avans de tot—i pera desvanèixer duptes—vulle fer constar que, militant desde l' infantesa en les files republicanes, anima mon esperit l' evan-

geli d' aquell hòme incomparable que se digué Pi i Margall, per entendre que les doctrines federalistes son les úniques que pòden fer viable la República, senyalar a l' hòme l' camí de sa redempció i vigorisar l' esfors de les regions, tan desnaturalisat actualment per el més ominós dels centralismes.

Es més; estime tant a ma Valencia, estic tan orgullós de ser valencià, qu' encara que'n la vila dels *tupis*, *polis*, i *Pa* *qué te voy a contar!*, sòls se preocupen d' elevar la «chirigòta» a la categoria d' institució, confesse ingenuament, i dit siga ab rubor, que fins en gracia no hi ha qui aventaje a la nostra tèrra.

Crec qu' està definida ma personalitat en lo que respècta a valencianisme; per tant, tinc que vore ab molt de gust tot allò que tendixea a robustir l' activitat de Valencia en tots los ordres. Pero, ¡mon bon Trullenque, mon admirat Trullenque!, perseguiu una quimèra, sense percatar-vos de les misèries que us envòlten.

Un Partit de Federació Valenciana, que no s' ha de significar religiosament, no pòt existir; hi ha qui de la religió vòl traure profit, i si no impòsa sa voluntat i sos capritjos es capàs fins de cometre desbarats. Recorde si no la prohibició del trànsit rodat en los dies que's diuen ditjous i divendres *sants*, mida atrabiliaria i renyida ab los temps actuals.

El problema religiós es precis abordar-lo en totes parts: Ajuntaments, Diputacions...

¿No hem vist com en Valencia se derrotjen els diners pera festes religioses; mentres s' obliden sacratissims deures, com el remey de la fam del obrer, per eixemple?

Además, es inadmissible que a un Directori integrat per dinàstics i antidinàstics, tinguen que consultar estos cuant pretenguen rebelar-se contra les institucions, com se dispèn en les bases quinta i sexta de les presentades.

Nosaltros, els republicans, no podem jamay anar del bras ab los carlistes; además d' atres consideracions d' índole moral, ens separen abims infranquejables.

«Federació Valentina», sí, pero de tots aquells que senten ansies de progrés i estiguen desprovists d' atavismes.

Eixa es la meua opinió.

Enrique Malboysson

President de la Joventut de Unió Republicana.

Preguem a tots els senyors Presidents de Joventuts que vullguen honrar-nos ab sa opinió, demostrant interressar-se per els modèrns ideals i per l' engrandiment de la Patria Valenciana, que 'ns envien les contestacions avans del pròxim dimecres, a fi de que ya en el número vinent pugam fer el resum que anunciàvem al comensament de la qüestió.

Vèrsos de Patria

ORACIÓ DEL CAIGUT

A la joventut que claudica

Vulle amor pa que m' enfonse
dintre 'l cenacle joíós
de la Patria miraclosa.
¡Vulle amor!

Pa que afalague viventa
ma vida d' infant capoll
que's bada front lo Destí,
¡vulle amor!

Pa rebre brusentes fòrses,
pa lluitar contra lo mon
que m' aixeca fent-me nòssa,
¡vulle amor!

Pa expresar ab lletres patries
la volènsa a la dicció
que me plau ab alta jòia,
¡vulle amor!

Pa adorar la Santa Causa
i enaltir lo bell penó
de la Patria Valenciana,
¡vulle amor!

Pa fundir mon patriotisme
ab lo cant d' exaltació
de la Tèrra ben plantada,
¡vulle amor!

Pa que 'm nafren los flagells
fins doblegue los genolls
pa adorarte, Patria Nòva,
¡vulle amor!

Vulle amor pa que m' enfonse
dintre 'l cenacle joíós
de la Patria miraclosa...
¡Vulle amor!
¡Vulle amor!

CARLOS SALVADOR

Valencia i Maig de 1915.

Per excés d' original tenim que deixar pera l' vinent número la publicació d' algunes interessants seccions.

ELS JOCS FLORALS DE LO RAT-PENAT

Ya ha publicat el cartell dels Jocs Florals d'enguany esta important societat d'aimadors de les glòries valencianes, el cual sentim no poder insertar per sa extensió.

Ya pòden, pues, els poetes tots de la Patria Valenciana comensar a inspirar-se a fi de conseguir que 'l certam d'enguany constituïxa un esclat d'art i de patriotisme.

Deuen deixar-se vells procediment i continuar en la iniciada florida de virilitat i enlairament, que ya correspon a nostre orgull de valenciàns i a nostre llarc historial de glòries un renàixer prepotent en tots los ordres de nostre moviment cultural; que tots els treballs demostren un creixent amor a tot lo nostre, clavant fites més llunytanes en els camps maravellosos de nostres arts i nostres ciències, diferenciant-nos de tot castellanisme apòcrif, demostrant aixina que, com ho hem segut, podem i devem tornar a ser un pòble lliure pera poder aixina cooperar ab tota intensitat a l'engrandiment general de l'estimada Ibèria.

Després del esfòrs dels artistes esperem que també 'l senyor President de Lo Rat-Penat complirà com a bon patriòta i no consentirà qu' en la festa se parle en atra llengua que no siga la nostra. Si el Alcalde no 'l sap qu' envie a un regidor que 'l sapia a que 'l represente; si el mantenedor no pòt ser valencià, qu' escriga el discurs i que 's traduïxa; que siga verament valenciana la única gran festa que hui per hui se pòt fer.

Es lo maneo que podem demanar; no creem que siga lo més que se 'ns puga concedir.

Acadèmia de la Llengua Catalana

Lo diumenge dia 9, després d' haver sigut degudament registrats sos Estatuts per l'autoritat gubernativa, quedà constituïda la *Acadèmia de la Llengua Catalana* que 's propòsa treballar per la conservació, puresa y enaltiment de l'idioma.

La reunió dels fundadors, tots ells escriptors ben coneguts en la nostra terra, s'efectuà en lo domicili de l'Acadèmia de Bònes Lletres, y per

votació fon nomenada la junta directiva, que la formaràn, per lo primer quinqueni, los senyors D. Jaume Col·lell, president; D. Joseph Franquesa y Gomis, vice-president; D. Ernest Moliné y Brasés, arxiver; D. Francesch Carreras y Candi, secretari.

Se prengueren diversos acorts que a son temps se faràn públics en l'orguen oficial de l'*Acadèmia*. Y fon senyalat lo dia 30 del present mes de Maig per una nova Junta general, en la que seràn aprobades les propostes de nous acadèmichs fins a completar lo nombre de trenta que senyalen los Estatuts.

GLOSARI

Crèdo patriòtic

¡Crec en Tú, ¡oh Patria Valenciana!, perque creent en Tú crec en tot: en la santa mare que 'm donà la vida, en el Deu que possà la llum en els meus ulls i en la meua intel·ligència!

¡Crec en los teus fills, que son dos vòltes germans meus: una per Tú i un' atra per la gran patria de la Terra!

¡Crec en tota Tú: igual en el foc del teu sol, que vivifica, que 'n el foc de tes centelles que mata; en los ventijòls que acaronen que en els vents que tot ho arramblen; en la veritat que 'n la mentira de tes dònies; en tot cuant de Tú vinga o a Tú vaja!...

¡Crec en Tú sobre tot, perque soc a Tú lo que Tú a Naturalesa, perque nostres vides están fundides en una mateixa Vida!

¡Crec en ta Llibertat perqu' es la meua!

¡Crec en la teua redempció per 'el Treball, l'Estudi i el Sacrifici!

¡Crec en lo teu idioma, única veu divina que pòt guiar-nos a la salvació, sonit rònegament nostre, que ha de vibrar perennalment com única trompeta entre les mil trompetes que crearen la cèlica armonia en el sublim òrgue de la Creació!

¡Crec en Tú, en la vida i en la mòrt, com crec en el Amor infinit dels màrtirs, i en la rella que desgarra la terra, fent-la fecundar etèrnament!

¡Crec per Tú en els nostres ideals nacionalistes, que han de ser com la rella que ha de remoure nostres esperits i ha de obrir els ulls dels meus germans de patria, inondant-los ab la glòria de la teua claretat radiant!...

¡Crec en Tú, ¡oh Patria Valenciana!, perque creent en Tú, crec en tot!

¡Crec en la teua salvació per l'esfòrs i el sacrifici dels teus fills!

¡Crec en la teua llibertat perqu' es la nostra!...

MARIÀN

Treballar per PATRIA NÒVA es treballar per el renaiximent del Reine Valencià.

Propaganda.—El pròxim dillúns, a les set de la vesprada i en el saló de actes de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica (plassa de Villarrasa, número 2), donará En Santiago Cebrián Ibor la primera d'una serie de conferències sobre «Orígens de Valencia».

El acte serà públic, i ha de vore concurriríssim segons les nòves que tenim sobre l'interés que han desvetllat estes conferències, tant per la transcendència del tema com per la reconeguda competència del jove conferenciant.

Se preparen atres actes d'importància, tals com mitins i conferències, que a son temps anirem anunciant a nostres lectors.

Assamblea de Joventuts valencianes.—En atra part d'este mateix número ens ocupem ab més detalls de esta important Assamblea, que tindrà llòc demà a les onze del matí en el local de Lo Rat-Penat.

La Junta directiva de la Joventut Valencianista convoca a dita Assamblea per el present sòlt als senyors sòcis de la mateixa i a tots aquells valenciàns de còr que, encara que alluntats personalment, coincidixen en nostres ansies de resurgir i deslliuransa de la Patria Valenciana.

L'acte, per tant, serà públic i promet constituir un èxit sorollós.

Consells i advertències

Ara resulta que la Festa de la Flòr, que 'n nostra ciutat se celebra tots els anys el dia del Còrpus i proporcionaba un important ingrès a nostra Associació de Caritat, s'ha de fer este any precisament a favor dels tuberculosos, i pera fundar un sanatori en Madrid... De mòdo, que si hi ha un pòbre tuberculós en Valencia que no té diners pera 'l tren, podrà anarse'n a peu. Aixina, cuan aplegue allà, o s'ha curat per el camí o ya pòden amortallar-lo.

Estes òbres de tanta transcendència, com es la de la tuberculòsis, son

òbres que deu portar a cap el mateix Estat, deixant un pòc tranquila la boljaca del ciutadà, que per molt que done may podrà donar lo que pera tal empresa 's necessita.

Be està que se done pera *nòstra Associació de Caritat*, perque algún fi práctic tenia pera nosatros, ¿pero pera fer, i de mala manera, un sanatori en Madrid?

Som primer nosatros; que si la tuberculòsis es mala, ¿acás la fam no es pitjor?

Deia l'atre día un politic centraliste, un peix dels gròsos, que Tànger ha de ser precisament pera nosatros.

Be està que nos convinga el que siga nóstra i be també que se la endugam nosatros, si es que per' algú té que ser. Pero lo que té gracia es el mòdo de dir les còses, còm se dispòn d' un pòble que no es el pròpi... ¿Acas Tànger no té amos? ¿Quin dret tenim pera anar a casa d' un vehi i emportar-nos lo que millor ens parega? ¿Perque siga un pòble més feble ya l' hem d' atropellar?

Al manco, cuant feren una còsa aixina, procuràrem congraciàr-se ab el vensut i l' educàrem i respetàrem les seues llibertats... Pero assò va pròu caret en Espanya...

¡Ay, morets! ¡Llástima vos tenim! ¡Ya voreu qué negre i amarg es el pá del centralisme!...

Ya està en Barcelona el elefant pera 'l Jardí Zoològic regalat per Muley Hafid.

Com es un animal tan gran, ya vorán vostés com fa igual que 'ls centralistes, qu' estarà allí menjant y bevent tota la vida i primer estirará la pata que parlará en catalá.

DIÁLECS AL VOL

Una senyora, després de fer parar el tranvia, li pregunta 'l cobrador:

—*Ascuhe, tranviaro: ¿este tranvia pasa por la Benefisencia?*

I el empleat, que no té costum de parlar en castellá, li contesta de sopte molt atent:

—*Nó, señora; no llega más que al Pedaso-Alto.*

En una barberia d' Alacant se parla de cansóns humorístiques, i u dels oficials recórda la següent:

*Tus oquitos y los míos
en alta mar s' encontraron,
y el uno le dico al otro:
—Si no t' apartas t' arruixe...*

Al vore que tots se riuen, un senyor castellá que hi ha entr' els parroquiàns, que no hu ha comprés, prega que hu diga atra volta, traduint l' últim vers al castellá.

I Amando, o siga l' oficial, vòl complaire, galant, al caballer:

*Tus oquitos y los míos
en alta mar s' encontraron,
y el uno le dico al otro:
—Si no t' apartas t' arrujo...*

Bueno. Hi hagué que fer-li una explicació al senyor castellá, perque s' havia quedat igual que avàns estava.

L' atra nit estava ploguent i pasàvem uns amics per el carrer de l' Universitat a temps que, en sentit contrari, veníen tres o quatre senyoretetes acompanyades de dos senyors.

Al anar a pasar per enfront del carrer de Barcelona, com de la pluja s' havien fet uns grans xarcos, una de les senyoretetes digué dirigint-se a u dels senyors que anava més separat:

—*Véas si por ahí se puede votar...*

No cal dir que nosatros arrancàrem a córrer fugint d' algun' atra *espardenyá*...

A propòsit de les plujes.

Pasa un coche per un carrer i al pasar la ròda per damunt d' u d' eixos adoquins qu' están sòlts, esguita de dalt a baix a una senyora que pilla pròp. I tota enfurida comensa a lamentar-se:

—*¡Qu' escándalo! ¿Els pareix a vostés?... ¡Ni anar per el carrer se pòt ya! ¿Pera qué volem l' Ajuntament? ¿No tenen vergonya...?*

I un giquet que pasa fa un llanger comentari sense donar-se compte:

—*Sinse, sinse...*

SOTSCRIGAU-SE

A LA

Biblioteca-Valenciana-Popular

que publica importantíssimes òbres
- valencianes antigues i modèrnes -

Prèu de subscripció: 3 pessetes semestre

Dirigirse a Josep Ribelles Comin

Alta San Pedro, 53, 2.^{on}-Barcelona

RECOMANEM

"Nacionalismo Valenciano"

FOLLET DE RAFEL TRULLENQUE

Prèu: 2 quinsets

Se ven en les principals llibreries i kiòscs

Correspondència

F. T. P.—Barcelona.—No pòt pensar lo que 'ns animen i encoratjen mòstres d' entusiasme com les de vosté. Li agramim la sots-èripció. Pòt manar-nos, si en algo 'l podem servir.

P. R.—Valencia.—No podem publicar més que versos patriòtics. No es possible fer excepció alguna en este sentit, perque si no 's voríem obligats a publicàrne atres molts.

H. B.—Alcoy.—Nos pareixen mol be les seues iniciatives, encara que totes formen part de nostres propòsits de propaganda. Assò no obstant, pasem sa carta a la comissió corresponent de la Joventut Valencianista.

V. M.—Palma.—Rebut l' import de la seua sotscripció. Mil mercès.

R. P.—Segorb.—Idem id.

P. A.—Valencia.—No hi ha per qué donarles. Sap que mana. Complagut en lo dels versos. N' esperem més, tant de vosté com dels demés amics.

Tip. EXCELSIOR.—Guillem de Castro, 151.

Dr. Espinosa Ventura

Medicina i Cirugía general

Carnicers, 1
VALENCIA

Chapa, 44
- GRAU -

BIBLIOTECA

de Poetes Valenciàns - Contemporanis -

1 quinset cuadèrn
De venda en tots els kiòscs

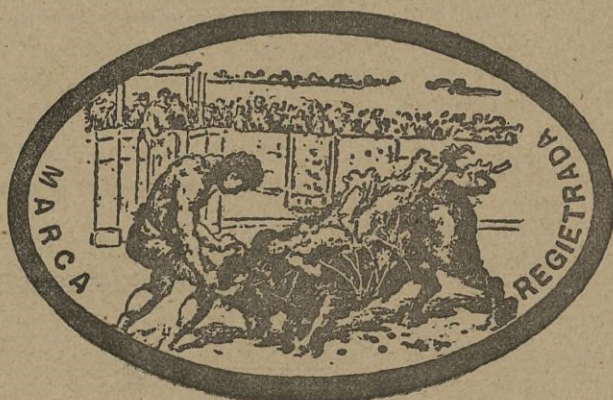
Tipografia EXCELSIOR

TREBALLS COMERCIALS
I DE FANTASIA
EN NEGRE I COLORES
ESPECIALITAT EN LLIBRES, REVISTES
ILUSTRADES PERIÒDICS I
DEMÉS PUBLICACIONS

Guillem de Castro, 151 Teléfono, 118

- - - CALSAT - - - - RIERA -

Carrer de Lauria, 5.-Valencia

Fosfo-Fito-Kola-Aliño

Novíssima medicació fosforada. Fósforo orgànic de les llavors dels cereals i Anòu de Kola granulades. Poderós tònic reconstituent. De positius resultats en l'anèmia, tuberculòsis, escrofulisme, raquitisme, inapetència i en les convalescències. RECOMANAT PER LA CLASE MÈDICA.

De venda en les principals farmacies i drogueries d'Espanya.

Botella gran, 5 pesetes. Botella petita, 2'75

Pera demandes al per major: Farmacia de la Viuda del Doctor Aliño, plassa del Mercat, 52.—VALENCIA.

La Floresta Fàbrica de flors artificials
:: Eduart Arnal ::
Saragossa, 16.-VALENCIA

Pera Ombreles, Palmitos, Boquilles, Bastóns i
artículos pera regals

La casa Bruguera

San Vicent, 41, front al carrer San Ferrán
— — — VALENCIA — — —

Fumeu l'incomparable Paper Mefisto

: Fàbrica de Conserves Vegetals :

ALFREDO J. MORGAN I COMPANYIA

GANDIA

Especialitat en tomata, pimentó, pèsols, sanfaina, bresquilla, albercòc, raim, etc.

Pera pedidos: Manuel Coll, carrer de la Corona, 15.-Valencia

Tintorería SOTO

Avinguda del Port, núm. 38

:: Teléfono núm. 958 ::

:: :: VALENCIA :: ::

Kiòsc de San Martí

XXXX VALENCIA XXXX

Venda de tota classe de periòdics, semanaris

□□□□□□□□ y revistes □□□□□□□□

Especialitat en periòdics regionalistes

El Depuratiu vegetal de Fuster

es un remey efícas pera les enfermetats dels ulls, del estomac, dolors reumàtics, neurastènia, asma, enfermetats secretes de la dona, sífilis, venéreo, hèrpes i demás que tinguen per orige la existencia en la sang de toxines i ácid URIC, porque'l DEPURATIU VEGETAL FUSTER expulsa i obliga a ixir ab la suor i l'orina totes les dites impureses.